

ЗБІРНИК ТЕЗ

VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

«СУЧАСНА ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

2 грудня 2020 р.

Редакційна колегія:

Сосновська О. О. – д.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Рамський А. Ю. – д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Лойко В. В. – д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів та економіки, Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Краус Н. М. – д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів та економіки, Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Казак О. О. – к.е.н., доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Васечко Л. І. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Обушний С.М. – к.е.н., доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Жукова Ю. М. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка;

Жильцов М.О. – викладач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Руденко В.С. – викладач кафедри фінансів та економіки Факультету інформаційних технологій та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи» [Текст]: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Київ, 2 грудня 2020 р.) / Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2020. 259 с.

Викладено тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи», яка відбулася у м.Києві 2 грудня 2020 р.

Висловлені у тезах думки та пропозиції можуть не збігаються з точкою зору редакційної колегії. Відповідальність за достовірність інформації, точність назв, статистичних даних, прізвищ та цитат несуть автори. Матеріали опубліковані в авторській редакції. У випадках виявлення плагіату відповідальність несуть автори наданих матеріалів

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	
Биковець А.Р., Данилевич Н.С. ГЛОБАЛЬНІ СТАНДАРТИ ОЦІНЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	9
Бойко О.М. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	13
Боровець М. Ф., Матвійчук Л. Ю. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ В ПРОЦЕСІ АДМІНІСТРАТИВНОГО РЕФОРМУВАННЯ	19
Віровець Д.В., Обушний С.М. BIG DATA ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ РЕСУРС ДЛЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ АВТОНОМНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	22
Вовк В.А., Маляр С.А., Лойко В.В. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ТА ПРАВОВОЇ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОТГ В УКРАЇНІ	25
Ганущак Т.В. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА У КОНТЕКСТІ ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	29
Giuseppe Guglielmo Nardiello STARTUP IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION	32
Данильчук Д.Д., Лойко В.В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОТГ	35
Дем'ян М. М., Страхліцький Я. О., Мазур О. В. МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	37
Доманська Г.І. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ: ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ	41
Загоруйко Д.М., Лойко В.В. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ	44
Ковбій А. С., Макогон Н. А., Мазур Д. В. СУТНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ: ЦІЛІ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ	48
Кононенко Р.В. ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ДО ВИКЛИКІВ, ЩО СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	52

Корнієнко В.В., Судакова О.І. УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИМИ РИЗИКАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	55
Лойко Є.М., Петрова І.Л. ВИБІР ІНСТРУМЕНТІВ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ ВИХОДЯЧИ ІЗ ЦІЛЕЙ РЕКЛАМНОЇ КАМПАНІЇ	58
Лясковський М.М., Вербановський А.В., Наконечна І.В. ЗМІНИ ДО ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДЛЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ У ЗВ'ЯЗКУ З ПОШИРЕННЯМ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ (COVID-19)	61
Миткалик М.С., Наконечна І.В. ПЕРСПЕКТИВИ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ	66
Михайленко О. Г., Жукова Ю.М. ОЦІНКА ВПЛИВУ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	68
Naumik-Gladka K.G. ECONOMIC SECURITY OF INTERNATIONAL BUSINESS IN CONDITIONS OF GLOBALIZATION OF TOURISTIC, FINANCIAL AND MATERIAL FLOWS	73
Nikitina A.V. FDI TRENDS IN THE WORLD: DYNAMICS IN THE COVID-19 PANDEMIC PERIOD AND INVESTMENT PERSPECTIVES	77
Нечипоренко А. В., Токарчук О. Л. НЕЙРОМАРКЕТИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ ПОВЕДІНКУ СПОЖИВАЧА	80
Несіна К.В., Дугінець І.В. ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ЕЙЧ ЕНД ЕМ ХЕННЕС ЕНД МАУРІЦ», М. КИЇВ	83
Пенькова С. Є., Мазур Г. О. ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	87
Пилкін М.Д., Краус Н.М. АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМАХ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	92
Полегешко Ю. П., Васечко Л. І. АНАЛІЗ ЗАПАСУ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ	95
Приходько С. А., Матвійчук Л. Ю. ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЕКСПОРТООРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ БДЖІЛЬНИЦТВА УКРАЇНИ	100

Руденко В.С., Лойко В.В. АНАЛІЗ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В МІСТІ КИЄВІ, ЯК ОДНОГО ІЗ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ МІСТА	104
Талавіра Д.В. КЛАСТЕРНИЙ РОЗВИТОК В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	107
Толкунов М.Ю., Васечко Л.І. СУЧАСНІ ЗОВНІШНІ ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ВЛАСНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	111
Юхимець Р.С. ЕНЕРГОЄМНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: ПОРІВНЯННЯ З КРАЇНАМИ ЄС	113
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ, БАНКІВНИЦТВА ТА СТРАХУВАННЯ	
Андросюк А.С., Бойченко Б.В., Наконечна І.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО НАКОПИЧУВАЛЬНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ	117
Арабаджи К.В., Сосновська О.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДОБРОВІЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	120
Баліцька Г.О., Сосновська О.О. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ДОБРОВІЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	124
Білик Є.Г., Соболева-Терещенко А.А. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АКТИВІВ БАНКІВ	127
Боева М.Ю., Лойко В.В. РОЛЬ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ НА РИНКУ УКРАЇНИ	133
Варченко Г.В., Васечко Л.І. ПАНДЕМІЯ, ЯК РИЗИК БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	136
Вошкулат Є.О., Рамський А.Ю. МІЖБАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	139
Гончарук А.О., Щербина А.Г. БОРГОВЕ ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ	141
Дворецький Д.Ю., Казак О.О. ВПЛИВ МСФЗ 16 НА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ ОРЕНДАРЯ У ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД	144
Жовтогарячий А. С., Скоромна О. Ю. ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ РЕЗЕРВІВ УКРАЇНИ	148

Зоз В.Р., Обушний С.М. НЕОБХІДНІСТЬ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ЕЛЕМЕНТУ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	<i>151</i>
Ісаєнко Г.А., Обушний С.М. ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	<i>155</i>
Кагарлицька М.В., Бездітко Ю.М. ОЦІНОЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СТАНУ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ	<i>157</i>
Кузьменко В.С., Казак О.О. ОЦІНКА РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	<i>161</i>
Курило Р.О., Євдокімова М.О. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	<i>165</i>
Левченко Т.В., Обушний С.М. ЛІКВІДНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ УСТАНОВИ: РОЛЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКУ	<i>169</i>
Лозоватий Б.М., Полях С.С. ЦИФРОВІЗАЦІЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	<i>172</i>
Оганесян В. С. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС КРИЗИ	<i>175</i>
Петрик А.Є., Жукова Ю.М. РОЛЬ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В ЕФЕКТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	<i>178</i>
Поздеева К.В., Лойко В.В. ФІНАНСОВА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	<i>181</i>
Рой Д.М., Рамський А.Ю. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМНИХ КРЕДИТІВ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ	<i>184</i>
Сакович А.В., Волобосєва І.О. ВИКОРИСТАННЯ ПРОФАЙЛІНГУ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	<i>188</i>
Сакунова Ю. О., Ковтун Г. І. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	<i>192</i>
Сізик С. В., Казак О. О. СУЧАСНА ПАРАДИГМА УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ УГОД M&A В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	<i>197</i>
Сірко Є.-О. Т., Рамський А.Ю. РОЛЬ, ЦІННІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	<i>201</i>

Скришевська Н.О., Жукова Ю.М. ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	205
Скуз Т.Д., Жукова Ю.М. СТАН БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	208
Фрига О.О., Сосновська О.О. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ	211
Хижняк М.С., Казак О.О. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ М. КИЄВА: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ	215
Чистякова Д.С., Казак О.О. СУЧАСНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКУ	219
Якимова А.М., Щетиніна В.С. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	223
Ялинна М.О., Сосновська О.О. РОЛЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	227
СЕКЦІЯ 3. TEACHING DIGITAL ENTREPRENEURSHIP (КРУГЛИЙ СТІЛ, АНГЛ. МОВОЮ)	
Polina Holub, Olena Shtepa DIGITAL LITERACY IN THE FRAMEWORK OF TEACHING DIGITAL ENTREPRENEURSHIP	230
Boyko Y. I., Kraus K. M. TEACHING DIGITAL ENTREPRENEURSHIP	233
Buryn B. DIGITAL ENTREPRENEURSHIP IN UKRAINE	235
Dryha V. H., Kraus K. M. DEVELOPMENT OF E-FARMS IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF AGROSPHERE IN UKRAINE	238
Kraus K. M. SERVATION IN DIGITAL ENTREPRENEURSHIP	241
Kraus N. M. DIGITALIZATION AND SERVATION OF ENTREPRENEURSHIP	244
Shevchuk V. THE ROLE OF EDUCATION IN ACQUIRING COMPETENCIES IN DIGITAL ENTREPRENEURSHIP	247
Cheplyhina Ye. I., Kraus K. M. INTRODUCTION OF AR/VR-TECHNOLOGIES IN BUSINESS	249

Сакунова Ю. О.,
здобувач ступеня бакалавра,
Ковтун Г. І.,
старший викладач кафедри бізнес-економіки та адміністрування
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Сучасний етап економічного розвитку визначається переходом провідних країн світу до постіндустріального суспільства, що характеризується стійким зростанням інноваційних процесів і обсягів виробництва наукомісткої продукції. В умовах жорсткої конкуренції за технологічне лідерство на міжнародному рівні перевагу отримують ті країни, економіка яких базується на інноваціях та пов'язаних із ними новітніх технологіях.

На сьогодні в Україні не створено ефективного фінансового механізму реалізації пріоритетів інноваційної спрямованості розвитку національної економіки. І тому важливим завданням в незалежній Україні є становлення інноваційної моделі розвитку економіки, котра сприятиме модернізації виробництва, підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, покращенню експортного потенціалу країни у світовому науково-технологічному просторі, досягненню високих темпів зростання в умовах сталого економічного розвитку.

Модель інноваційного розвитку передбачає досягнення економічного розвитку шляхом впровадження у виробництво через інноваційні процеси продуктів інтелектуальної праці – знань, технологій, науково-технічних розробок, а також запровадження ефективних організаційно-управлінських рішень для реалізації прогресивних структурних, насамперед, технологічних зрушень в національній економіці, що має забезпечити її конкурентоспроможність і створити умови для досягнення соціально-економічного ефекту, підвищення соціальних стандартів [4].

Реалізація стратегічного пріоритету державної політики щодо формування інноваційної моделі розвитку економіки України нерозривно пов'язана з пошуком джерел фінансування та підвищення ефективності використання фінансових механізмів інноваційного розвитку економіки.

Можливості фінансування розвитку інновацій в Україні, з огляду на кризові явища та нестабільну політичну ситуацію, є обмеженими, а отже, проблеми щодо фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств є актуальними й потребують подальшого дослідження. Аналіз структури джерел фінансування інноваційної діяльності підприємств надасть можливість визначити основні стратегічні напрями інноваційних перетворень та джерела збільшення обсягів інвестицій для фінансування інноваційної діяльності в Україні.

На сьогодні питання фінансового забезпечення інноваційної діяльності є об'єктом дослідження широкого кола науковців. Так, механізм інноваційного розвитку, розуміння інновацій як нововведень у різних галузях, що засновані на

«Сучасна фінансова політика України: проблеми та перспективи»

використанні новітніх досягнень науки і передового досвіду досліджено С. Ілляшенко [3]; схарактеризовано модель інноваційного розвитку та її національні особливості, а також виявлено суперечності інноваційного процесу в Україні В. Зянько, І. Єпіфановою [2]; визначено організаційні форми підтримки інноваційної діяльності та надано рекомендації щодо використання власних фінансових ресурсів суб'єктів господарювання Г. Возняк, А. Кузнецовою [1]; можливості розширення власних коштів підприємств для фінансування їх інноваційної діяльності проаналізовано І. Колодяжною, К. Борблік [5]; запропоновано концептуальну модель інноваційної стратегії України та схарактеризовано її складові Л. Федуловою [11].

Однак, незважаючи на значну кількість наукових доробок і досліджень щодо проблеми фінансування інноваційної діяльності, існує коло питань, що потребує уточнень і подальшого аналізу з метою розширення можливостей фінансового забезпечення інноваційної діяльності.

Механізм фінансового забезпечення інноваційної діяльності являє собою засіб здійснення фінансового управління на основі нормативно-правового, інформаційно-методичного та організаційного забезпечення, що виникає у зв'язку з пошуком, залученням та ефективним використанням фінансових ресурсів для проектування, розроблення й впровадження інноваційної продукції та послуг [6]. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності – це цілісний процес, що охоплює власне фінансове забезпечення, можливості нагромадження та відтворення фінансових ресурсів, а також його регулятивний потенціал [9].

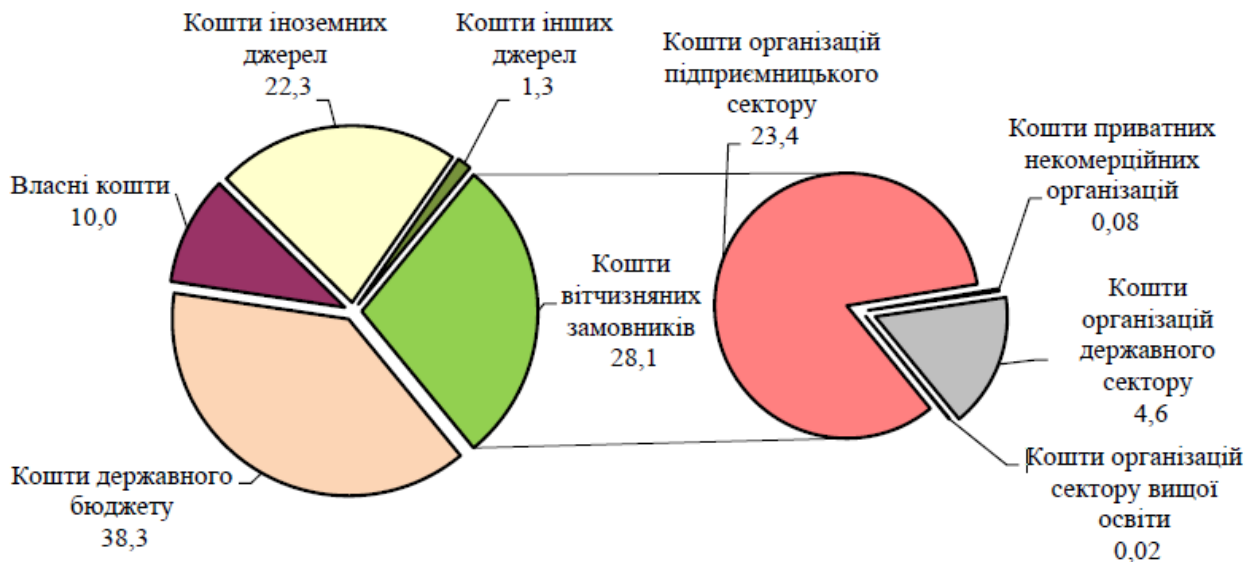
Регулювання та стимулювання розвитку науки, технологій і інновацій в економіці здійснюється за допомогою значної кількості інструментів і важелів, що забезпечують функціонування інноваційного процесу як на національному, так і на міжнародному рівнях. Вони є загальноекономічними методами сприяння інноваційному розвитку: фінансово-кредитні, регулятивні (стимули щодо бізнесу), інвестиційні (інвестиції в інновації), торговельні (дозволи), комунікативні (персональна відповідальність тощо).

Фінансове забезпечення здійснюється в таких формах, як бюджетне та інше фінансування, кредитування, самофінансування. Важливе місце в системі забезпечення інноваційної діяльності займають фінансово-кредитні інструменти, що мають як фіскальний, так і стимулюючий вплив. До них відносяться: субсидії, гранти під проекти дослідження глобальних проблем, податки, штрафи та кредити (податок за використання природних ресурсів). У розвинених країнах регулювання розвитку науки, технологій та інновацій здійснюється за допомогою економічних інструментів, що стимулюють приватний сектор інвестувати в НДДКР і брати участь у міжнародному науково-технологічному співробітництві. Урядами країн також надаються послуги з розповсюдження революційних технологій, їх трансферу та комерціалізації, створюються інтегровані механізми використання інноваційних технологій завдяки об'єднанню промислових, урядових, академічних та дослідницьких співтовариств тощо.

Важливим показником ефективності реалізації інноваційної політики держави є її місце у глобальних рейтингах. Україна в 2020 році у рейтингу Global Innovation Index 2020 посіла 45-те місце серед 131 країни (порівняно з 2019 роком піднялася на

дві позиції). Одним із факторів низької ефективності економічної політики України у сфері стимулювання інновацій є недостатня роль держави у фінансуванні інноваційної діяльності в Україні, адже питома вага загального обсягу витрат на наукові дослідження у ВВП у 2019 році становила 0,43 % (у 2018 році – 0,47 %), у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 0,17 % [7, с. 10]. Для порівняння, частка обсягу витрат на НДДКР у ВВП країн ЄС–28 у 2018 році в середньому становила 2,12 %. Більшою за середню вона була у Швеції – 3,32 %, Австрії – 3,17 %, Данії – 3,03 %, Німеччині – 3,13 %, Фінляндії – 2,75 %, Бельгії – 2,76 %, Франції – 2,02 %; меншою – у Північній Македонії, Румунії, Мальті та Кіпрі (від 0,36 % до 0,57 %) [12].

Обсяг витрат на виконання НДДКР в Україні за рахунок усіх джерел фінансування у 2019 р. становив 17254,6 млн грн, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету – 6603,9 млн грн або 38,3 %. У структурі коштів вітчизняних замовників найбільшу частку становили кошти організацій підприємницького сектору, тобто основним джерелом фінансування інноваційних витрат є власні кошти підприємств, що становили у 2018 році в цілому по промисловості та у розрізі всіх технологічних секторів від 72,6 % до 97,3 % [10] (рис. 1).

Рис. 1. Розподіл загального обсягу витрат на виконання НДДКР у 2019 р. за джерелами фінансування, %

У 2018 р. в Україні 22,4 % загального обсягу витрат були спрямовані на виконання фундаментальних наукових досліджень, котрі на 91,9 % профінансовано за рахунок коштів державного бюджету. Частка витрат на виконання прикладних наукових досліджень становила 21,3 %, які на 58,1 % фінансувалися за рахунок коштів бюджету та на 23,6 % – за рахунок коштів організацій підприємницького сектору. На виконання науково-технічних (експериментальних) розробок спрямовано 56,3% загального обсягу витрат, які на 36,1 % профінансовані іноземними фірмами, на 32,1 % – організаціями підприємницького сектору та на 12,5 % – за рахунок власних коштів [8].

Уряд України для стимулювання та розвитку інноваційної діяльності здійснює заходи, що спрямовані в основному на підвищення інноваційної активності науки через механізм упровадження наукових і науково-технічних досягнень у практику. В свою чергу, низький рівень попиту на інноваційну продукцію та його орієнтація на купівлю готового обладнання за кордоном, стримують розвиток інноваційного процесу на всіх рівнях господарської системи, а особливо, в її активній частині – на підприємствах. А відтак, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції можливе тільки за умови використання новітніх технологій, упровадження сучасного устаткування для виробництва продукції, що потребує спільних зусиль держави, підприємництва, науки та суспільства у формуванні механізмів інноваційного розвитку.

Основними причинами низького рівня фінансування інноваційного підприємництва в Україні є: незначний рівень витрат підприємств на інноваційну діяльність; нестача власних коштів та неефективна фінансова підтримка державою інноваційної діяльності підприємств; відсутність довгострокового кредитування інноваційної діяльності підприємств з боку банківського сектора; високий рівень ризику будь-яких форм інвестування. В цих умовах держава повинна не лише декларувати привабливі для суб'єктів інноваційної діяльності умови ведення бізнесу, але й стимулювати залучення інвестицій в інноваційні процеси та забезпечити дієві механізми пільгового оподаткування учасників інноваційного процесу й бюджетного фінансування інноваційної діяльності.

Отже, держава повинна розробити систему пріоритетів щодо стимулювання інноваційної діяльності в Україні та збільшення інноваційних витрат шляхом забезпечення пріоритетного фінансування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств, в тому числі, за рахунок державного бюджету; фінансування інновацій, що мають пріоритетне значення для держави; гарантування державою пільгових позик на інновації; впровадження інструментів податкового стимулювання інноваційної діяльності підприємств (податкова знижка, податкові канікули, податкове списання, податковий кредит, застосування диференційованих ставок податків або їх зменшення відповідно до обсягів та напрямів інноваційної діяльності); створення спеціалізованих інноваційних банків та фондів довгострокового кредитування інноваційних проектів; зниження норми резервування для комерційних банків, котрі здійснюють кредитування інноваційних проектів; заохочення фінансових інститутів до купівлі акцій підприємств, що виробляють інноваційну продукцію; створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення іноземних інвестицій; сприяння практичній реалізації всіх нормативно-правових актів, що регулюють інноваційний процес.

ДЖЕРЕЛА

1. Возняк Г. В., Кузнєцова А. Я. Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні: монографія. Київ: УБС НБУ, 2007. 183 с.

2. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Зянько В. В. Інноваційна діяльність підприємств та її фінансове забезпечення в умовах трансформаційних змін економіки України: монографія. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2015. 172 с.

3. Ілляшенко С. М. Управління інноваційним розвитком: навч. посібник. Суми : ВТД «Університетська книга»; Київ : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 324 с.

4. Ковтун Г. І. Системні аспекти підвищення ефективності національної інноваційної системи. Стратегічне управління системною стійкістю національної інноваційної системи: колективна монографія / за ред. проф. Прокопенко О. В., доц. Омеляненко В. А. Суми : Триторія, 2019. С. 132–143.

5. Колодяжна І. В., Борблік К. Е. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств України. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 448–453.

6. Плєскач В. Л., Кончаковська Е. О. Перспективи створення ефективного фінансового механізму інноваційного розвитку економіки України. *Фінансова політика та економічне регулювання*. Наукові праці НДФІ. 2014. № 2 (67). С. 14–25.

7. Наукова та науково-технічна діяльність в Україні у 2019 році: науково-аналітична доповідь. К. : УкрІНТЕІ, 2020. – 109 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/informatsiyno-analitychni/2020/08/13/nadnaukaza2019-stisnuto.pdf> (дата звернення: 21.11.2020).

8. Наукові дослідження і розробки у 2018 році. Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/ni.htm (дата звернення: 21.11.2020).

9. Онишко С. В., Паєнтко Т. В., Швабій К. І. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності: Навчальний посібник. К. : КНТ, 2013. 255 с.

10. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні у 2018 році: аналітична довідка. К. Київ. УкрІНТЕІ. 2019. 80 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/innovatsii-transfer-tehnologiy/2019/07/03/stan-innov-diialn-2018f.pdf> (дата звернення: 21.11.2020).

11. Федулова Л. І. Концептуальна модель інноваційної стратегії України. *Економіка і прогнозування*. 2012. № 1. С. 87–100.

12. Eurostat. Your key to European statistics. Gross domestic expenditure on R&D (GERD) % of GDP URL: https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/t2020_20&lang=en (дата звернення: 21.11.2020).

13. Global Innovation Index 2020. Who Will Finance Innovation? / S. Dutta, B. Lanvin, S. Wunsch-Vincent. 2020. 399 p. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf (дата звернення: 24.11.2020).